

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת תולדות

ה' כסלו תשפ"ד

שנה כד גליון א' קלד

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
5:52	5:19	4:18	
5:56	5:17	4:03	ירושלים
5:48	5:36	4:18	באר אפרק

כוח היצחק הבנים

ד"ר ח' מפי כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כט, יט)

דקדוק כפל הלשון ידוע. כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל ביאר הענין ע"ד המוספר כי בשנת תר"י כשנפרד הרה"ק מרן רבי משה מלעלוב זיע"א מהרה"ק רבי שלום מבעלזא ז"ע, ביוצאו את פולין, ראש חודש אלול ה', ואמר לו הרה"ק מבעלזא תורה עה"פ (תהלים קטו, יד) יוסף ה' עליכם עליכם ועל בניכם וגו', דיש להבין מהו כפילות הלשון עליכם, אלא הענין הוא דעיקר הסיבה לבנים טובים וסוקים בתורה ובמצוות לשמה היא ע"י הקדושה, אם האב ידא ה' והוא ממשיך נשמה קדושה לצאצאיו, אזי צועדים גם הבנים בעקבותיו, והכל תלוי בו בפעולתו, ואם אז לא עלה כהוגן, עדיין יש תקווה, לכשייתקן מעשיו בתשובה ומעשים טובים בקדושה ובטהרה, ממילא יהול שפע קודש גם על הולד, שזהו כח התשובה לפעול למוטב גם אחרי הפעולה. והוה פירוש יוסף ה' עליכם - כשיתוסף עליכם אלקות, היינו ע"י התשובה, או אז יומשך הדבר לא רק עליכם אלא גם ועל בניכם, שנולדו מכבר, ע"כ מדברי הרה"ק ר' שלום מבעלזא ז"ע.

ובזה ביאר כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל כפל הלשון בפסוק **ואלה תולדות יצחק בן אברהם**, שאף לאחר שנולד יצחק, בכל זאת **אברהם הוליד את יצחק** שהכניס בו מכוון הוא ומנ"ל, דיש ב' תולדות לאדם, שאם באחד נפל, יש לו תקומה לקדש את בניו באמצעות תיקון מעשיו, ע"כ.

הנה דבריו הק' לכאורה טעון ביאור, **האריך** אפשר לומר על אברהם אבינו עליו השלום, ראשון האבות הקדושים, שהי' צריך לקדש את יצחק אבינו ע"ה שנית על ידי תיקון מעשיו בתשובה, כי לא עלה לו הדבר דיו מקודם.

אלא הענין הוא עפ"י הידוע דהתורה הקדושה היא נצחית ולעולם, ומדבר ומכיון לכל איש ישראל בכל אדם ובכל זמן, והכוונה ע"פ הידוע כי כל מעשי האבות הקדושים הי' לעזור ולסייע לכל הדורות הבאים אחריהם, להקל מהם ולהיות סעד לכל הבא לטהר, וכמ"ש (שמות יח, ד) אלהי אבי בעזרי, וכמ"ש (ישעיהו נא, א-ב) הביטו אל צד חצבתם וגו' הביטו אל אברהם אביכם.

ולכן יובן הנ"ל, כי הדברים יוסבו על כל איש ישראל בכל הזמנים ובכל המצבים, שיהי' לו תקומה ממעשה אבות, והבן.

דכל מין אוהב את מינו) ואתמשיך ואזיל זינא בתר זיניה, תא הזי עשו נפק סומק כמה דכתיב ויצא הראשון אדמוני כלו וגו' ואיהו זינא דיצחק דאיהו דינא קשיא דלעילא ונפק מניה עשו דינא קשיא לתתא דדמיא לזיניה וכל

שיחת קודש מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

כי ציד בפיו כשאוכל בקדושה אז הניצוצין מתעלין

זינא אזיל לזיני ועל דא רחים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו עיי"ש). זינא אזיל לזיני ועל דא רחים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו עיי"ש). זינא אזיל לזיני ועל דא רחים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו עיי"ש).

ולכאורה צריך להבין האך יעלה על הדעת לומר דמושם ששאל עשו איזה שאלת עם הארץ, הרי הוא כבר נחשב לצדיק המדקדק במצוות.

והנראה לפרש הדנה איתא בספה"ק דענין של תרומות ומעשרות הוא דעיי"ז נתעלין הניצוצין שבמאכל ואז ג"כ נתעלה המאכל, וכשאדם אוכלו אז גם הוא מתעלה בקדושה ע"י שאכל מאכל קדוש, וכ"ה במעשר כספים, דאך יש עלי' לכספים, ע"י שמעשר אותם כהלכה עיי"ז מתעלה הכסף לקדושה.

וכך היתה שאלת עשו ליצחק אבינו, אבא, אך מעשרין את המלח והתבן, דלכאורה הם פטורים ממעשרות, א"כ איך אפשרי שיהיה להם עלי' ולניצה"ק הנמצאים במאכל זה, וע"י שאלה זו ששאל כהוגן היה סבור יצחק שהוא מדקדק במצוות.

[ובדרך אגב התשובה לשאלה היא דע"י שמכניסים המלח במאכלים אחרים, וצדיק אוכל לשובע נפשו ועיי"ז מתעלה המלח ג"כ, וכן בתבן שאכלה הבהמה, דאח"כ שוחטין בהמה זו כראוי ועולה על שולחן צדיקים, ועל ידי זה מתעלים מאכלים הפחותים ביותר, ודו"ק].

זינא אזיל לזיני ועל דא רחים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו עיי"ש). זינא אזיל לזיני ועל דא רחים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו עיי"ש).

ויגדלו הנערים והיה עשו איש יודע ציד וגו' ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה, כז-כח)

וברש"י לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא האך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצוות.

ולכאורה צריך להבין האך יעלה על הדעת לומר דמושם ששאל עשו איזה שאלת עם הארץ, הרי הוא כבר נחשב לצדיק המדקדק במצוות.

והנראה לפרש הדנה איתא בספה"ק דענין של תרומות ומעשרות הוא דעיי"ז נתעלין הניצוצין שבמאכל ואז ג"כ נתעלה המאכל, וכשאדם אוכלו אז גם הוא מתעלה בקדושה ע"י שאכל מאכל קדוש, וכ"ה במעשר כספים, דאך יש עלי' לכספים, ע"י שמעשר אותם כהלכה עיי"ז מתעלה הכסף לקדושה.

וכך היתה שאלת עשו ליצחק אבינו, אבא, אך מעשרין את המלח והתבן, דלכאורה הם פטורים ממעשרות, א"כ איך אפשרי שיהיה להם עלי' ולניצה"ק הנמצאים במאכל זה, וע"י שאלה זו ששאל כהוגן היה סבור יצחק שהוא מדקדק במצוות.

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה, כח)
ולכאורה צ"ל דהרי (בפסוק כ"א) כתיב "ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא", וברש"י ד"ה גשה נא ואמושך אמר יצחק בלבו אין דרך עשו להיות שם שמים שגור בפיו וזה אמר (פסוק כ) כי הקרה ה' אלוקיך, לכן בפסוק כ"ד הקול קול יעקב וברש"י שמדבר בלשון תחנונים (פסוק יט) קום נא, אבל עשו בלשון קנטוריא דיבר (פסוק לא) יקום אבי, ע"כ. וכן בפסוק ל"ג "ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאוד", וברש"י ויחרד, ראה גיהנום פתוחה מתחתיו, ע"כ.

הרי לנו מכל האמור שייצחק אבינו ידע היטב את אשר לו, א"כ צ"ל דמעיקרא מאי קסבר באהבתו אותו. והנראה דיצחק הוא מידת הגבורה וכל עבודתו הי' בגבורות דקדושה כידוע, לכן כשראה את עשו בנו אשר ג"כ הולך עם מידת הגבורה כידוע, לא עלתה על דעתו לחשוב שמתוך ביתו, שכל כולו קודש לתורה ויר"ש, ייצא דבר רע, הן אצל עשו והן אצל אחיו יעקב, לכן סבר יצחק דמה שרואים אותו כלפי חוץ שאין שם שמים שגור בפיו ומדבר בגנטוריא, ועל חרבו הוא חי, כ"ז משום שעבודתו הוא ג"כ ממידת הגבורה, וברצותו לכסות על עבודתו, ובאמת הוא צדיק נסתר, ולכן אהב אותו יותר מיעקב שבאמת היה צדיק, אבל משום שעשו הוא צדיק נסתר לכן חשוב הוא יותר, כן חשב יצחק אע"ה, עד שנטל יעקב את הברכות ואח"כ נכנס עשו, עלה אז בלבו לחשוב דהלא מה יצא הדבר שעשו לא יקבל הברכות, ועל מה עשה ה' ככה, כאן ראה מה שראה, ולכן "ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאוד". (בפשטות) חרד יצחק חרדה גדולה איך יצא מביתו בן רשע כמוהו, ואז הסתכל היטב בשרשו וראה גיהנום פתוחה מתחתיו, לכן אמר לו גם ברוך יהיה, היינו הברכות שבידך ליעקב היו בהסכמה מלאה, ומרצון נתנם לו.

וייין בזה"ק (קל"ז ע"ב) בפרשתן אמר ההוא רביא בריה דר' יהודה, אי הכי אמאי לא רחים ליה יצחק ליעקב כ"כ כמו לעשו, הואיל והוה ידע דזמין איהו לקיימא מני' תריסר שבטין, א"ל שפיר קאמרת אלא כל זינא רחים ל"י לזיניה (פי

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

יעבדוך עמים וישתחוו לך לאומים (כו, כט)

הקרי וישתחוו (מלא) הכתיב וישתחו (חסר), והנראה דבעת שנתן יצחק הברכות ליעקב, בד בבד לימדו דרך ארץ איך להתנהג באם רואה שמשתחיים לו לאומים (דהיינו מלאכים) אז ידע שהשתחווי זו היא חסרון גדול וחסד לאומים חטאת (משלי) ואין אמונה בגויים, ואל יתפעל בכלל מהשתחווי זו כי הוא חסרון גדול.

וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו (כה, ה)

וברש"י ד"ה "אם יעקב ועשו": איני יודע מה מלמדנו ע"כ.

וכבר נלאו כל חכמי לב להבין דברי רש"י, וגם צריך להבין מ"ש הכתוב "לבן בן בתואל אחי רבקה", הרי גם זה ידוע לכול, שלבן אחי רבקה, ומה בא הכתוב ללמדנו.

ונראה הפשט עפ"י מה דאיתא בגמרא (בבא בתרא קטז): אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר: "ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון", ממשמע שנאמר בת עמינדב, איני יודע שאחות נחשון היא, מה תלמוד לומר אחות נחשון, מכאן שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה. תנא: רוב בנים דומין לאחי האם.

וזאת התורה"ק מלמדנו, איך יצא מיצחק אבינו ורבקה אימנו כזה עשו הרשע, לכך כתיב "לבן בן בתואל אחי רבקה", וממילא מתורץ איך בא להם עשו, משום דרוב בנים דומים לאחי האם, ומ"ש רש"י בזה איני יודע מה מלמדנו, דהרי דבר זה שצריך לבדוק באחי האם נלמד מפסוק אחות נחשון ששם הוא מידה טובה אז כבר עדיף מינה ללמוד מהפסוק הנ"ל,

ועתה מובן רש"י: א"כ מה מלמדנו בכאן לימוד זה ומה נתחדש כאן כפילות זו. (ועיין במשכיל לדוד מה שפירש בזה).

ויהי רצון שנוכה לבני חיי ומוזני רוחי ואריכי וזיווגים טובים, בפרט בפרשה זו גם תולדות וגם זיווגו של יעקב, ויה"ר שנוכה לשמחות ולכל טוב סלה.

וראה שהוא צדיק קדוש וטהור, והתעורר ותבע מעצמו לעשות חשבון הנפש ולהתעלות בתשובה נפלאה, שהרי יצחק הוא דור שני, והוא כל כך קודש קדשים, ואם כן הוא שהוא דור קודם בודאי צריך להתקדש אפי' יותר, ולעלות מעלה מעלה.

וזה פירוש הפסוק 'אברהם הוליד את יצחק', שאברהם זכר תמיד שהוא הוליד את יצחק. וכך שניהם זכו להתקדש ולהתעלות יהדיו, אברהם התעלה מכה יצחק ויצחק התעלה מכה אברהם.

ובתורה"ק יש פשטים עד אין סוף, ויש לפרש עוד בדרך פשוטות, שייצחק אבינו ע"ה ברוב ענוותנותו סבר שהוא כשלעצמו אין לו שום מעלה, וכל מעלתו וכל חשיבותו היא רק שהוא בן אברהם, שיש לו אב צדיק וקדוש. ולא ידך גיטא אברהם אבינו סבר שהוא עצמו אין לו שום מעלה, והמעלה היחידה שיש לו היא רק שזכה להוליד את יצחק שהוא קודש קדשים. וזה פי' הפסוק 'אלה תולדות יצחק בן אברהם - אברהם הוליד את יצחק'. וזה הצד השווה שבהם ששניהם היו קודש קדשים, ושניהם סברו שמצד עצמם אין להם שום מעלה אחרת מלבד המעלה הזאת. מפ"ק ב"ק מרן רבינו שליט"א

יוסף ה' עליכם ועל בניכם

מאמרים וסיפורים בעניני חינוך ותפילה
אצל רבותינו הק' זיע"א

כי אדם לעמול יולד, והדרך המובילה בית א-ל מלאה בקשיים רבים אך בידכם לפתון כולם כאחד. והעיקר הוא ההחלטה העזה והנחושה לעבדו ית"ש בכל לב. ובכן ברצוני שתדעו שהנני נושא באחריות ובעול קשה נורא ואיום גדול ונורא, על כל בח' ובח', וכבר אמרתי זה כמה וכמה פעמים, כי כל אחד ואחד לבני יחידי יחשב, ואשר סורר מהדרך הנכונה, בן סורר הוא, ואיני חפץ בכגון דא כלל וכלל, אך להיפך הטוב, את אשר ישתדל ויעלה בתורה וביר"ש, בו אחפוץ ואותו אקרב כי לשמו ולכרו תאוה נפשי.

ובכן דעו, אחד מהגולות הנכונות, לעבודת ה' היא התפלה, כי כאשר מבקש הבן לעבד את אביו כראוי בכל צעד ושעל בכל פרט ופרט, ודאי שאביו לא ישיבהו ריקים ויעניקוהו יכולת לעבדו כראוי, ק"ו במלכנו מלך מלכי המלכים, אבינו רוענו, שכאשר יהודי מבקש מאתו יתב' לעבדו כראוי, ודאי ודאי שיעניקוהו ממיטב היכולת לעבדו יתב' כראוי. ויצליח בעו"ה להגיע לפסגת העבודה, ולעונם היראה ואז ינוח בגורל הצדיקים, עד לימנו האחרון, ללא שום קושי, כי ההרגל נעשה טבע. ואתם התחילו אכן מעכשיו ברגע זה בתורה ויראת ה' חזקו ואמצו ואל תרפו, ודעו כי כל התחלות קשות היא (מכללת יתרו החודש ב).

בעוד כשעתיים עוזב אני את ארץ הקודש, ונוסע אל מעבר לים. הנני להודיע, כי כאשר כל אחד ואחד מוקושר בלבי והנני דואג להצלחתי האין סוף, כן ברצוני שיהא בארץ האחרת מריחוק מקום, וברצוני שתתממש שאיפתי, וזאת כאשר אקבל מסר, כי הכל תלוי בהתנהגותכם, כי יושבים ולומדים ויגעים בתורה וביראת ה', או אז אתאוה בראייתי אותם בח' חמד אשר אמנם ימלאו את משאלותי כדת מה לעשות, כי לאלו צמאה נפשי ועליהם אצטער שאינני במוציאתם מניס בניס. ואכן אצפה שלכולם כאחד תתאוה נפשי לראותם ותצמא רוחי אליהם, וכאשר אזכה ואחזור לראות כולם כאחד יושבים והוגים באהליהם - אהלי התורה, על תורה ויראת ה', או אז אזכה ומטרת גידולי בני הישיבה תתממש במלואה, כי הכל תלוי בהתנהגותכם, כי כל זמן ואין אדם מוחליט החלטות ממשיות לתורה ויראה לא יעזור למחנכיו כלום אפי' ויחנכוהו כל ימי חייו, אכן אקוה שהבנתם, ותעלו ותצליחו, אמן. (שיחה לבני הישיבה לפני נסיעה לחו"ל ליל ה' פ' בשלח - שירה, וערב ט"ו בשבט)

מדברי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וכבר דברינו מילל כי עיקר הגדול ליכנס לדרכי התשובה הוא לימוד התורה. **אא"ז מרן אדמו"ר זיע"א** ה' רגיל על לשונו בכל עת להזהיר הגדולים והקטנים במטבע לשונו: "נאר די הייליגע גמרא מיט ידאת שמים". ומרגלא בפומי, וכבר הובא בספרים (ראה פלא יועץ ערך תשובה), שלכן תיקנו לנו רז"ל בתפילת י"ח לומר "השיבו אבינו לתורתך", ועי' זה "והזהירנו בתשובה שלימה לפניך", דאי אפשר לתשובה שתתקיים בלי קדימות עסק התורה. התורה הק' מקדשת ומזככת ומטהרת האדם, ומגדלתו ומרוממותו על כל המעשים, וכשיש תורה יש הכל כדאי" (אבות) "הפך בה והפך בה דכולא בה". *

יש שתי דרכים לחינוך הילדים או אם מקל או במנותקים, והם זוכרים שמגיע שנה חדשה וזמן חדש ההתחדשות מיט א נייע גמרא- מסכתא מיט א גוולדיגע עלי, ויש לזכור מיט א התחדשות בקיום ושמחת התורה ומצוות, ויש לזכור שכל התחדשות יכולים לקבל א גולדיגע עלי ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועל כל ישראל. עם שמחה למשוך הילד ללימוד התורה"ק "עבדו את ה' בשמחה באו לפני ברננה", ומה השיעור למשוך הילד ללימוד און צו טראפן, אלא שההורים צריכים לרדבן עצמם קודם און זיך האלטן אין איין זיך אליין טראפן והכל יבוא מאליו אצל הילדים, כמובא ברמב"ם בחינוך.

יש לזכור תמיד להחזיק א שטעקעלע און און היידער אריין, ה' יעזור שיהיה לנו התחדשות ומשיח צדקנו יבוא במהרה ויהיה לכולנו עליה' ברו"ג וכל העניינים, והשי"ת יעזור שכולנו זאלן האבן געפולט אלעס גוטס. ע"כ

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כט, יט)

קדוקו כפל הלשון ידוע. כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל ביאר הענין ע"ד המסופר כי בשנת תר"י כשנפרד הרה"ק מרן רבי משה מלעלוב זיע"א מהרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע, ביוצאו את פולין, ראש חודש אלול ה', ואמר לו הרה"ק מבעלזא תורה עה"פ (תהלים קטו, יד) יוסף ה' עליכם ועל בניכם וגו', דיש להבין מהו כפילות הלשון עליכם, אלא הענין הוא דעיקר הסיבה לבנים טובים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה היא ע"י הקדושה, אם האב ירא ה' והוא מומשך נשמה קדושה לצאצאי, אזי צועדים גם הבנים בעקבותיו, והכל תלוי בו בפעולתו, ואם אז לא עלה כהוגן, עדיין יש תקוה, לכשינתן מעשיו בתשובה ומעשים טובים בקדושה ובטהרה, ממילא יהול שפע קודש גם על הולד, שזהו כח התשובה לפעול למוטב גם אחרי הפעולה. והוא פירוש יוסף ה' עליכם - כשינתן עליכם אלקות, היינו ע"י התשובה, או אז יומשך הדבר לא רק עליכם אלא גם ועל בניכם, שנולדו מכבר, ע"כ מדברי הרה"ק ר' שלום מבעלזא זי"ע.

בזה ביאר כ"ק מרן אדמו"ר (מרן רביה"ק הרמ"מ זיע"א) זצוק"ל כפל הלשון בפסוק ואלה תולדות יצחק בן אברהם, שאף לאחר שנוולד יצחק, בכל זאת אברהם הוליד את יצחק, שהכניס בו מכווחו הוא וכו"ל, דיש ב' תולדות לאדם, שאם באחד נפל, יש לו תקומה לקדש את בניו באמצעות תיקון מעשיו ע"כ.

והנה דבריו הק' לכאורה טעון ביאור, דהאיך אפשר לומר על אברהם אבינו עליו השלום, ראשון האבות הקדושים, שהי' צריך לקדש את יצחק אבינו ע"ה שנית על ידי תיקון מעשיו בתשובה, כי לא עלה לו הדבר דיו מקודם. אלא הענין הוא עפ"י הידוע התורה הקדושה היא נבצלת ולעולם, ומדבר ומכוון לכל איש ישראל בכל אדם ובכל זמן, והכוונה ע"פ הידוע כי כל מעשי האבות הקדושים הי' לעזור ולסייע לכל הדורות הבאים אחריהם, להקל מהם ולהיות סעד לכל הבא לטהר, וכמ"ש (שמות ית, ד) אלהי אבי בעזרי, וכמ"ש (ישעיהו נא, א-ב) הביטו אל צור הצבתם וגו' הביטו אל אברהם אביכם, ולכן יובן הנ"ל, כי הדברים יסובו על כל איש ישראל בכל הזמנים ובכל המצבים, שיהי' לו תקומה ממועשה אבות, והבן. (ספ"ק "באר מנחה" ח"א - למרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א)

מדברי כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

א"י בגמ' (ראש השנה יז) בתשרי נולדו אבות. אפשר לרמז, אבות לשון רצון כמ"ש (שמות י, כו) ולא אבה לשלחם, בימי חודש תשרי צריך להתפלל להוציא הרצונות הטובים שנתון בהם כל אדם, מן הכח אל הפועל, וכדאי" בספ"ק ע"ד רש"י ז"ל וראה אל האבות, ר"ל הקב"ה מתגלה ומתראה אל אלו אשר רצונם עז לעבדו יתברך שמו, צו וועמען באווייט זיך דער באשעפער, אל האבות - צו די וועלערט. וכן בחודש תשרי זנק' ירח האיתנים מל' חווק, הרי בחודש זו נשפע מן השמים הרבה כח הרצון דקדושה אצל איש ישראל, ובניקל יכולים למלאות רצוננו לראות את מלכנו (רש"י שמות יט, ט).

(באר מנחה ח"א)

ובכן, עולם כמנהגו נוהג שכאשר יטייל האב עם בנו בדרך, ידיכחו ללכת בדרך הישרה והנחה, אך כאשר הדרך היחידה בה יוכלו לעבור, אלא בקוצים ודדרים, גם אז לא ינוח האב ולא ישקוט, עד אשר יצילו מהקוצים ויוציאו מהדדרים, וכתוצאה, יגיעו סוף סוף על דרך המלך וילכו במישור בנקל ובהרחה, כן הוא הדבר בענינים הרחניים, כדכתיב (איוב ה, ז)

אם מתנהגים בקדושה וטהרה אז זוכה לחנך את בניו כהוגן ולהשפיע עליהם

על הילדים.

אבינו ע"ה התנהג תמיד בקדושה וטהרה. והשבת לו ש"כ"ק אאמ"ו ז"ע ביאר את הענין שהתורה"ק היא נצחית ושייכת לכל כלל ישראל, ובתורה"ק יש פירושים עד אין סוף, ומובא על הרה"ק מרוזין זי"ע [ויש אומרים כן על הרה"ק מצאנו זי"ע] שאמר על בניו הצדיקים, שבניו הצעירים צריכים לכבד את אחיהם הגדולים על פי הלכה מפני שהם זקנים מהם, אבל גם הגדולים צריכים לכבד את הצעירים, מפני שהוא הוליד אותם בזקנותו ביתר קדושה.

והיננו כי הצדיקים מתעלים תמיד מעלה מעלה מדרגה לדרגה, יום ליום יביע אומר, ואף שהם בגדר שרפי מעלה, יש להם מקום להתעלות בכל יום יותר ויותר. ונמצא שכמה שהצדיק זקן יותר הוא עולה למעלה למעלה, באופן שאין לנו השגה ואין אנו יכולים להשיג, וזה מעלת הבנים הצעירים שגודלו בזקנותו של הצדיק שהוא במעלה גדולה יותר.

וכעין זה י"ל לגבי אברהם אבינו שהיה קודש קדשים ואין לנו השגה בגדלותו ואין אנו יכולים להשיג, אבל הרי גם לענין האבות הקדושים ושאר צדיקים יש הרבה מדרגות, וצדיקים עולים תמיד מדרגה לדרגה, וממילא כשהיה גדול ונעלה יותר השפיע על יצחק בנו שיהיו גדולים עוד יותר, כי אף אמנם שהוא היה תמיד קודש קדשים, אבל היות שנתעלה יותר ויותר במדרגות עד אין סוף, עד שבניו זקנותו התעלה למדרגות רמות ונפלאות, לכן כשנתעלה יותר העלה גם את יצחק בנו מדרגה לדרגה.

[וזה ברור שחינוך הבנים מתחיל בחינוך עצמי, כי התנהגות ההורים הוא מעקרי החינוך, ובעלי המוסר אמרו בדרך בדיחותא, אך אי"ז בדיחותא אלא אמת לאמתה, הרי ידוע שאין רוח חכמים נוחה מאלו ההולכים ליועצים ופסיכולוגים למיניהם, אך אפשר להשתמש בהם לבדיחותא. ומעשה בהורים צעירים מאלו המתחדשים ההולכים ברוח הזמן, שיכמה חדשים לאחר שגודל להם תינוק החליטו בדעתם שהיות שצריכים לחנך את התינוק, סברו שבפשותם שיצריכים ללכת לפסיכולוג שילמד אותם דרכי החינוך איך לחנך את ילדם. אך כאשר באו לפניו שאל אותם בן כמה הוא התינוק, והשיבו לו שהוא כבן חצי שנה, השיב הפסיכולוג בצער ואמר: אחרתם את המועד... והם תמהו למה איחרנו את המועד, וכי מתי המועד שהיינו צריכים לבוא להתנייעץ על חינוך הילד.

אמר להם הפסיכולוג כאשר אתם ההורים הייתם צעירים כבני י"ג או י"ד אז מתחיל חינוך ילדיכם, כי הילדים הם כמו צילום קאפי מההורים, הם מביטים בפני הוריהם לדעת אם מונתם באמת או לא, יש להם חוש הריח להבין דבר מתוך דבר, אם ההורים הולכים בדרך הישרה והטובה, אז הבנים למדו ללכת בדרכי הוריהם, ואם אדם מחנך את עצמו כהוגן אז זוכה לחנך את בניו כהוגן, ויש לזה השפעה נפלאה על הילדים.

אבינו ע"ה התנהג תמיד בקדושה וטהרה. והשבת לו ש"כ"ק אאמ"ו ז"ע ביאר את הענין שהתורה"ק היא נצחית ושייכת לכל כלל ישראל, ובתורה"ק יש פירושים עד אין סוף, ומובא על הרה"ק מרוזין זי"ע [ויש אומרים כן על הרה"ק מצאנו זי"ע] שאמר על בניו הצדיקים, שבניו הצעירים צריכים לכבד את אחיהם הגדולים על פי הלכה מפני שהם זקנים מהם, אבל גם הגדולים צריכים לכבד את הצעירים, מפני שהוא הוליד אותם בזקנותו ביתר קדושה.

והיננו כי הצדיקים מתעלים תמיד מעלה מעלה מדרגה לדרגה, יום ליום יביע אומר, ואף שהם בגדר שרפי מעלה, יש להם מקום להתעלות בכל יום יותר ויותר. ונמצא שכמה שהצדיק זקן יותר הוא עולה למעלה למעלה, באופן שאין לנו השגה ואין אנו יכולים להשיג, וזה מעלת הבנים הצעירים שגודלו בזקנותו של הצדיק שהוא במעלה גדולה יותר.

[וזה ברור שחינוך הבנים מתחיל בחינוך עצמי, כי התנהגות ההורים הוא מעקרי החינוך, ובעלי המוסר אמרו בדרך בדיחותא, אך אי"ז בדיחותא אלא אמת לאמתה, הרי ידוע שאין רוח חכמים נוחה מאלו ההולכים ליועצים ופסיכולוגים למיניהם, אך אפשר להשתמש בהם לבדיחותא. ומעשה בהורים צעירים מאלו המתחדשים ההולכים ברוח הזמן, שיכמה חדשים לאחר שגודל להם תינוק החליטו בדעתם שהיות שצריכים לחנך את התינוק, סברו שבפשותם שיצריכים ללכת לפסיכולוג שילמד אותם דרכי החינוך איך לחנך את ילדם. אך כאשר באו לפניו שאל אותם בן כמה הוא התינוק, והשיבו לו שהוא כבן חצי שנה, השיב הפסיכולוג בצער ואמר: אחרתם את המועד... והם תמהו למה איחרנו את המועד, וכי מתי המועד שהיינו צריכים לבוא להתנייעץ על חינוך הילד.

אמר להם הפסיכולוג כאשר אתם ההורים הייתם צעירים כבני י"ג או י"ד אז מתחיל חינוך ילדיכם, כי הילדים הם כמו צילום קאפי מההורים, הם מביטים בפני הוריהם לדעת אם מונתם באמת או לא, יש להם חוש הריח להבין דבר מתוך דבר, אם ההורים הולכים בדרך הישרה והטובה, אז הבנים למדו ללכת בדרכי הוריהם, ואם אדם מחנך את עצמו כהוגן אז זוכה לחנך את בניו כהוגן, ויש לזה השפעה נפלאה על הילדים.

אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק' (בראשית כה, יט) וכבר עמד רש"י לדקדק את כפל הלשון, למה הוצרך הכתוב לומר שנית' אברהם הוליד את יצחק. ובתורה"ק יש הרבה פירושים עד אין סוף, ופ"ק מרן הרמ"מ זי"ע א"פ פירש שיש מכאן לימוד לענין יראת שמים בקדושה וטהרה, וסיפר שב"ק הרה"ק מרן רבי משה מקלעוב זי"ע קודם שעלה לארה"ק נסע אל צדיקי הדור בחו"ל להיפדר מהם, והיה גם אצל הרה"ק מהר"ש מבבל זי"ע, ונדברו ביניהם אודות הפסוק שנאמר בהלל יוסף ה' עליכם עליכם ועל בניכם' (תהלים קטו, יד). דלכאורה יש לדקדק למה נאמר 'עליכם עליכם' ב' פעמים, דהול"ל 'יוסף ה' עליכם ועל בניכם'. ופ"י שהרי כלל גדול איתא בספה"ק שאם מתנהגים בקדושה וטהרה זוכים לבנים קדושים, ומקור הדברים בזה"ק (ח"א דף ק"ב) ואם הלילה אין מתנהגים בקדושה וטהרה אז ההיפך רח"ל, ומידה טובה מרובה, והרי ליהודי יש נשמה קדושה שהיא חלק אלוהי ממעלה, ולכן אף אם לא התנהג בקדושה וטהרה עדיין יש תקוה, וכאשר הוור בתשובה ומתקן מעשיו בתשובה ומעשים טובים בקדושה וטהרה, ממילא יחול שפע קודש גם על הולד, וכמינס נשמה חדשה וקדושה לבניו. כי זהו גודל מעלת וזכה התשובה, וה"ו קטן שגודל דמי וכגר שגתיגרי, והרי הוא כברייה חדשה.

וממילא כשאדם הוור בתשובה ומתנהג בקדושה וטהרה, או כשם שהוא זוכה להיות בריה חדשה, שהתשובה משפיעה שפע קודש עליו, כך התשובה משפיעה שפע קודש גם על בניו שגודלו מכבר שגם הם מתעלים ונעשים בריות חדשות, וזוכים לנשמות קדושות. וזהו ביאור הפסוק יוסף ה' עליכם' דהיינו שכשאתם עושים תשובה ומוסיפים על עצמכם השראת השכינה, או אי"ז משפיע רק עליכם, אלא גם משפיע 'עליכם ועל בניכם', שאתם ובניכם זוכים לנשמה חדשה. וזהו פירוש כפל הלשון 'עליכם עליכם'.

וכ"ז הוסיף שזוהו מה שרמזה התורה"ק בפסוק 'אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק', שיש ב' זמנים, יש זמן שמתנהגים בקדושה וטהרה תמיד מעת הלידה, וזה בחי' יצחק בן אברהם, ואם ח"ו נכשלים ואין עושים טוב, יש מציאות של לידה חדשה, ע"י התשובה והזרה להתנהג ביראת שמים וקדושה וטהרה, שאז מכה התשובה זוכים שוב לשפע קודש להיות בריה חדשה וכקטן שגודל דמי, וזה בחי' של 'אברהם הוליד את יצחק'.

ולפני כמה שנים נודמן לי לדבר עם א' מגדולי מנהיגי החסידות בדורנו, ואמרתי לו את הדברים הנ"ל, והקשה ע"י כי מה שייך לומר לגבי אברהם אבינו ע"ה, שיש מציאות של תשובה ולידה חדשה, והרי בודאי אברהם

ומאיךך אברהם אבינו הקדוש התבונן בבנו יצחק הקדוש, המשך בעמ' ב'

הילולא דצדיקא

Table with 2 columns: Name (רבי שמואל, רבי יעקב, etc.) and Date (ז' כסלו, ז' כסלו, etc.).

על ניסיון שבכל יום

"הבטחתי לרב": ניצל מהטבח במסיבה בזכות שמירת השבת

"עת צרה היא ליעקב וממנה יושע": עם ישראל כולו נמצא במצב קשה מאוד בימים אלו. כולנו נחשפים לדברי אימה מזוויעים אודות הטבח הנורא והמלחמה העקובה מדם, שבמהלכה נרצחו על קידוש ה' למעלה מ-1,300 ישראלים בידי ארגון הטרור הרצחני חמאס.

כולנו שואלים עד מתי. דווקא בימים אלו אנחנו חייבים להרים את הראש ולא לאבד תקווה. לזכור שאנחנו עם הנצח הקשורים בתורת נצח ודבוקים בקב"ה יתברך שהוא הנצחיות עצמה. כולנו חייבים לקחת את עצמנו בידיים. מידת הדין פגעה בכלנו וכעת עלינו לבטל אותה ולהגביר את מידת הרחמים. איך עושים את זה?

יש מצווה בתורה שעליה אמר ה"אבן עזרא": "כי אשמרה שבת, א-ל ישמרני" – כשאנחנו נשמור שבת, הקב"ה ישמור עלינו. יש מדרש האומר כי יותר משישראל שמרו את השבת, השבת שמרה את ישראל. אנחנו זקוקים כעת יותר מכל לשמירה והגנה.

ראינו שבשבת האחרונה הסתיר הקב"ה פניו מאיתנו לרגע אחד, והיינו כצאן לטבח. אסור שהדבר הזה יקרה.

יש לנו אחים שבויים ושבויים, פצועים, ואחים שנלחמים. המצב כל כך קשה והגיע הזמן לקחת את עצמנו בידיים, מי ששומר כבר, אשירו ואשרי חלקו וישתדל להתחזק וללמוד כל שבת שתי הלכות.

אך מי שלא שומר שבת, אחים יקרים! הקפידו על הדלקת נרות לפני שבת, קידוש בשבת, להכין את האוכל לפני השבת ולהדליק את האור והמזגנים לפני השבת. בואו ביחד נשמור את השבת ונחליט שלא מחללים אותה.

כולנו התודענו לטבח הנורא בימים האחרונים במסיבה הגדולה בדרום. במסיבה שהו מספר חברים, שאחד מהם סיפר כי ביום שישי בצהריים הוא החליט שהספיק לו והוא פורש מהמסיבה, שהחלה כבר ביום חמישי, לטובת שמירת השבת.

אותו הבחור סיפר לחבריו כי הוא הבטיח שאת השבת הזו הוא שומר. הוא סיפר כי

הוא מגיע ממשפחה חרדית ועזב את הדרך. הוא החל לעבוד בתור נהג שמסיע כל מיני אנשים עשירים המגיעים מחוץ לארץ.

הבחור המשיך וסיפר לחבריו כי בחודש אלול האחרון הגיעו שלושה גברים והוא הסיע אותם לאחד מהצדיקים והמשפיעים בבני ברק. הרב בירך את הגבירים וכשבאו לצאת, הרב קרא לבחור ושאל אותו: "מה איתך? אתה לא צריך ברכה לראש השנה וליום הכיפורים?"

על אף שהרגיש נבוך, הרב בירך אותו ואמר לו שאם הוא רוצה סייעתא דשמיא ולהיחתם בספר החיים והשלום, הוא חייב לקבל על עצמו קבלה מיוחדת – לשמור את כל השבתות של כל חודש תשרי.

הבחור הבטיח לרב והרב בירך אותו. למרות שהגיע השיא של המסיבה, הבחור עמד בהבטחתו לרב ועזב את המסיבה ביום שישי בצהריים, לפני כניסת השבת.

הבחור עמד איתן על שלו ולא נכנע לשכנועים של חבריו. שני חברים נוספים חזרו עימו הביתה ובזכות כך הם השלושה היחידים מכל החבורה שניצלו מהטבח הנורא.

השבת שומרת ומצילה אותנו. קיבלנו אותה במתנה בפרשת השבוע כשהגיע הקב"ה ככתוב: "ויברך אלוקים את השביעי ויקדש אותו".

בואו נשמור ונקדש את השבת ונזכה בע"ה להתברך בבשורות טובות, לנצח במערכה ולשוב להיות עם יהודי אוהב, מלוכד ומיוחד. בשורות טובות.

החלום הנורא מיום הטבח: "תעזוב הרגע את המקום, זה מקום סכנה"

סיפור הצלה נדיר, ושאלה הלכתית בצידו, הגיעה לעמוד ההוראה הגאון רבי יצחק זילברשטיין, אשר בימים אלה של ימי המלחמה, מוצף הרב ללא הרף בשאלות קשות ומורכבות, נדירות וחריגות, הזקוקות להכרעה מיידית.

הסיפור המיוחד הובא בקובץ 'ווי העמודים וחשוקיהם' וכך מובא בקובץ, היהודי, תושב אחד היישובים בעוטף עזה, חזר בתשובה לפני כמה שנים, והיה מקורב למורו ורבו זצ"ל שהיה אחד מצדיקי הדור (שם היהודי ושם רבו לא נחשפו לרבים מכמה סיבות, אך הוצגו לפני עמוד ההוראה ע"י בעל המעשה), רבו עודד אותו להמשיך לגור באותו יישוב ולא לעבור דירה.

והנה, בליל שמחת תורה שחל בשבת, הוא רואה בחלומו את רבו שמגיע ומצווה עליו: "תקח הרגע את אשתך ואת ילדיך, ותעזוב

את המקום, זה מקום סכנה". **היהודי** הנ"ל מספר לעמוד ההוראה, כי הוא אינו אדם שנבהל מחלומות, ובפרט כשהו כרוך בנסיעה בשבת, לא עלה על דעתו להישמע לחלום, ולכן התהפך לצד השני ונרדם שוב.

אך הנה שוב הגיע אליו רבו בחלום, והחל פשוט לחנוק אותו, בעודו צועק עליו "תעזוב הרגע את המקום, זה מקום סכנה".

הוא התעורר משנתו שטוף זעה, וחש על צווארו את החנק, לקח לו כמה זמן להתאושש, ומיד העיר את אשתו וסיפר לה את אשר אירע, יחד החליטו כי אמנם מדובר בחילול שבת, אך הם מרגישים שזהו חלום אמת, ולכן העירו את ילדיהם, נכנסו לרכב וברחו מהיישוב.

ואכן תוך כדי השבת, ובפרט לאחר שמחת תורה, נודע להם על הטבח הנורא שאירע בדרום ובפרט ביישוב בו גרים, כאשר הם ניצלו באופן נדיר ורבים משכניהם נרצחו או נשבו ונחטפו רח"ל.

התברר שרבו שכל השנים אמר לו לגור שם ולא לעזוב, שמר עליו מלמעלה גם בזמן סכנה, והחלום היה אמת, והנסיעה הזו הצילה את חייו.

כעת בא אותו יהודי לרב זילברשטיין, ושאלתו בפיו, האם אכן נהג כדין שחילל שבת על סמך חלום שהוא הרגיש שזה חלום אמת, או שמא אסור היה לנהוג כן.

הגר"י דן והאריך בסוגיה זו, ראשית הוא מציין כי החיד"א בספרו 'שם הגדולים' (מערכת גדולים, אות א, סימן קצט) מספר סיפור דומה, כאשר אביו של הרא"ש נגלה לאלמנתו בליל שבת והורה לה לברוח כי מחר יהרגו את כל היהודים במקום ההוא, וכך עשתה ואכן חייה ניצלו, אך שם מדובר שניגלה אליה בהקיץ ולא בחלום וגם לא חיללה שבת באיסורי תורה ממש, ויתכן שדברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, ולא יהיה מותר לחלל שבת על סמך חלום.

לאחר מכן האריך הרב זילברשטיין האם לפי דעת תורה צריכים להתייחס לכל חלום, והאם יש ממשות בחלום, וציין כי יש בכך סוגיות סותרות מכמה מקומות בש"ס, והביא מדברי המפרשים שישנם כמה סימנים לדעת האם החלום שהוא חולם הוא חלום אמת או שזהו סתם בלבול הדעת, כאשר חלק מהסימנים הם אם החלום נוגע אליו עצמו והוא מפחד וחושש מזה, וכמו כן שהוא חלום בלי גחמאות אלא דברים שיתכן במציאות, וכאשר מתעורר מרגיש התפעלות מהחלום.

בסוף הדברים הכריע הגר"י זילברשטיין כי לפי כל הסימנים שנתנו לנו רבותינו, החלום היה חלום אמת, ולכן מדין ספק פיקוח נפש, היה חייב לקום ולברוח גם בשבת, וטוב עשה שנסע בשבת למקום מבטחים.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאת העלון לזיכוי הרבים

מזלזא טבא וגדייא יאה

מעומקא דליבא נשגרי בוח כסא דבריכתא לקדים מעלת פני עין חיים, חייך ובקי טובא. גייס באודיותא תדריא, מרביץ תורה ויראה טהורה, נעים הליכות ויב תבונות, אוצר כלי הנדה, חו"פ.

בן כ"ק מרן אדמו"ר הקדוה"ט זיע"א ה"ה
הגה"צ המשפיע רבי **אברהם אלימלך בירדמן שליט"א**
לחגל שנתות הולדת הנביא בת אצל בנו הרה"ג רבי **אלתר אלעזר מנחם שליט"א**
יח רצון שיזכה לרוב נחת מכל יוצ"ח, ומשמחה זו יושפע תמיד שנתות באהלו מתוך בריית
גופא ונהרה"מ מעליא, לתפארת המשפחה הרוממה.

לעילוי נשמת

הרב **נפתלי בן הרב אהרן ז"ל**

ברלינגר

נלב"ע ב' כסלו

תשס"ב

תנצב"ה.

לעילוי נשמת

ידידיה ז"ל

בן **יצחק ואסתר**

דיין

נלב"ע ד' כסלו תשס"ז

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

האשה החשובה מרת **מיילי מלכה**

ע"ה בת הרב **אביגדור**

דביטביץ נפטרה ד' כסלו תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י ידידינו הנכבד והנעלה, בנש"ק
הרה"ח ד' **פנחס דביטביץ שליט"א** -
ליקווד אה"ב

אנא הרבו

בתפילה על האשה

החשובה

מרת **אלטע עטל**

בת **בלומא גיטל תחיל**

לרפ"ש ואריכות
ימים ושנים טובות
אמן